

บทคัดย่อ

ลำดับที่ การวิเคราะห์ข่าวที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมมูลนิธิอิศรา อมันตกุล ระหว่างปี 2540 – 2552
 ชื่อ-นามสกุล นางสาวสุภา จันทรสิริ
 สาขาวิชา วารสารศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต (2553)
 อาจารย์ที่ปรึกษา นางบุปผา บุญสมสุข

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาประเภทข่าว เนื้อหาข่าว รูปแบบในการนำเสนอ และองค์ประกอบของข่าวที่ได้รับรางวัลข่าวยอดเยี่ยม มูลนิธิอิศรา อมันตกุล ระหว่างปี 2540 – 2552 จำนวน 13 ข่าว แต่เนื่องจากข่าวที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมมีการสูญหายระหว่างขนย้ายในสมาคมนักข่าว และในปี 2552 ไม่มีข่าวใดได้รับรางวัลยอดเยี่ยม ผู้วิจัยจึงสามารถรวบรวมได้เพียง 6 ข่าว โดยผลการวิจัย แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ลักษณะของข่าวแต่ละข่าว ทั้งหมด 6 ข่าว

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ภาพรวมทั้งหมด 6 ข่าว

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เกณฑ์การตัดสินรางวัลข่าวยอดเยี่ยมมูลนิธิอิศรา อมันตกุล และกระบวนการผลิตข่าวเจาะขบวนการชุก “ใช้หัวदनก”

ตอนที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ข่าวที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมมีลักษณะการนำเสนอข่าวเชิงสืบสวนสอบสวน ที่มีกระบวนการทำข่าวแบบเจาะลึก ส่วนข่าวที่หนังสือพิมพ์นำเสนอภาพประกอบข่าวและบทความมากที่สุด พบว่า คือข่าวผ่าขบวนการคอร์รัปชัน..สินบนข้ามชาติซีทีเอ็กซ์ ปี 2548 มีจำนวน 84 ภาพ และข่าวผ่าขบวนการเอื้อประโยชน์ จีนวัตร ขายหุ้น จีนคอร์ป 73,000 ล้าน ปี 2549 พบว่าใช้แหล่งข่าวมากที่สุด จำนวน 125 ครั้ง และแหล่งข่าวที่ใช้มากที่สุดคือ นักการเมือง รวมทั้งพบว่ามีช่วงเวลาในการนำเสนอข่าวมากที่สุดประมาณ 16 เดือน

ตอนที่ 2 ผลการวิจัยพบว่าหนังสือพิมพ์ที่ได้รับรางวัลข่าวยอดเยี่ยมมากที่สุด คือข่าวจากหนังสือพิมพ์มติชนและหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจได้รับรางวัล ฉบับละ 2 ครั้ง ทั้งนี้ประเภทข่าวเศรษฐกิจมีการนำเสนอมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 50 ส่วนการใช้ภาพประกอบข่าวพบว่าให้ความสำคัญกับภาพประกอบข่าวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 69.14 โดยภาพประเภทบุคคลมีจำนวนสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 24.21 การใช้แหล่งข่าวพบว่า ใช้แหล่งข่าวนักการเมืองมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.89 ส่วนองค์ประกอบที่ปรากฏในข่าว พบว่าใช้ด้านความรวดเร็วและผลกระทบมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 20.69 และผลจากการนำเสนอพบว่ามีผลด้านการลงโทษตามกฎหมายมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.45

ตอนที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ข่าวที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมมีลักษณะของการจับประเด็นข่าวที่โดดเด่นเจาะลึกเนื้อหาและครอบคลุมเนื้อหาข่าวมากกว่าหนังสือพิมพ์ฉบับอื่นๆ ไม่จัดศีลธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณของนักข่าว ด้านกระบวนการทำข่าวเจาะขบวนการชุก “ใช้หัวदनก” พบว่าเกิดจากผลของการช่างสังเกตของนักข่าวที่เห็นความผิดปกติที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงเริ่มศึกษาข้อมูลแบบเจาะลึกเปิดโปงข้อมูลที่รัฐบาลพยายามปกปิดโดยใช้กระบวนการทำข่าวลักษณะเชิงสืบสวนสอบสวน แม้จะไม่ได้รับความร่วมมือและยังเกิดปัญหากับผู้เกี่ยวข้อง แต่ยังคงยืนยันที่จะนำเสนอข่าวอย่างต่อเนื่อง จนเหตุการณ์ได้ยุติลง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความ เป็นนักวิชาชีพข่าวอย่างแท้จริง